

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1089054/2

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יוסף גולדברג – אב"ד, הרב דוד בירדוגו, הרב מרדכי רלב"ג

(ע"י ב"כ טו"ר אלעד זמיר)	פלוגי	התובע:
(ע"י ב"כ עו"ד ישראל קדמי)	פלוגית	נגד הנתבעת:

הנדון: סמכות לדון במזונות ילדים שנכרכו בגירושין

החלטה

לפני בית הדין עומדת בקשת ב"כ הבעל מיום כ"ב בכסלו תשע"ז (22/12/2016) לקביעת סמכות שיפוט בענין מזונות הקטינה.

בהחלטתו מתאריך ה' בכסלו תשע"ז (05/12/2016) חייב בית הדין את האב בתשלום מזונות זמניים לבתו הקטינה, וזאת לאחר שהתקיים דיון בנושא זה בבית הדין בתאריך ה' בכסלו תשע"ז (05/12/2016), ובית הדין הוסיף בהחלטתו הנ"ל שהחלטה בעניין הסמכות תינתן לאחר קבלת תגובת האשה. ואכן התקבלה תגובת ב"כ האשה בתאריך כ"א בכסלו תשע"ז (21/12/2016) ולאחר העיון בבקשת ב"כ האב ובתגובת ב"כ האם, מבהיר בזה בית הדין כדלהלן.

בתחילה נציין את העובדות שאין חולק עליהן. בתאריך ו' בתמוז תשע"ו (12/07/2016) פתחה האשה בקשה ליישוב סכסוך בבית המשפט לענייני משפחה עוד בטרם נכנס החוק להגיע למפגש ביחידת הסיוע. בתאריך י"ט בתמוז תשע"ו (25/07/2016) הגיש הבעל בקשה ליישוב סכסוך בבית הדין הרבני, ובתאריך י"ב באב תשע"ו (16/08/2016) התקיימה פגישה ביחידת הסיוע שע"י בית הדין. בתאריך ט"ז באלול תשע"ו (19/09/2016) פתחה האשה תיק לתביעת מזונות הקטינה בבית המשפט, והבעל פתח תביעת גירושין. ב"כ כרך את מזונות הילדים בתאריך כ"ב באלול תשע"ו (25/09/2016).

כאמור לעיל, אין חולק על כך שהבעל פתח בבית הדין את הבקשה ליישוב סכסוך בטרם פתחה האשה תיק לתביעת מזונות בבית המשפט. ברור הדבר שפתיחת התיק ליישוב סכסוך בבית המשפט לא הקנה את הסמכות לבית המשפט, וזאת מאחר שהצדדים לא הופיעו ליחידת הסיוע שם, ובכך גילו את דעתם שוויתרו על הליך יישוב סכסוך בבית המשפט.

לאור האמור, ברור הדבר שבית הדין קנה את סמכותו לדון בכל הנושאים שהועלו ביחידת הסיוע בבקשה ליישוב הסכסוך, אף שתביעת הגירושין עם הנושאים הכרוכים הוגשה לבית הדין בשלב מאוחר יותר.

צדק ב"כ הבעל בסעיף 9 לבקשתו כי לא ייתכן שהאשה תגיש בקשה ליישוב סכסוך לפי החוק הקודם ולא תגיע לפגישות ביחידת הסיוע, ולמרות זאת תהנה מתקופת עיכוב הליכים של 30 יום, כלומר: תיק ליישוב סכסוך לפי החוק הקודם, אינו מקנה למבקשת עיכוב הליכים כלפי הצד שכנגד.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מאידך, הבעל שהגיש בקשה ליישוב סכסוך בבית הדין הרבני לפי החוק החדש, זכאי לתקופת עיכוב ההליכים הקבועה בחוק.

לאחר שקבענו שאכן הבעל הקדים את האשה בהקניית הסמכות לבית הדין בנושא מזונות הקטינה, יש להבהיר אף את נושא סמכות כריכת מזונות הקטינה אגב תביעת גירושין בבית הדין.

ברצוננו לצטט מפסק דין שיצא מתחת ידנו לאחרונה בתיק מס' 1089594/3 שאף בו הוטל עלינו להכריע בנושא זה, ואלו דברינו שם השייכים אף בתיק הנוכחי.

סעיף 3 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג – 1953 קובע כי:

"הוגשה לבי"ד רבני תביעת גירושין בין יהודים, אם ע"י האישה ואם ע"י האיש, יהא לבי"ד רבני שיפוט ייחודי בכל עניין הכרוך בתביעת הגירושין, לרבות מזונות לאישה ולילדי בני הזוג".

כלומר, החוק קובע בפירוש שניתן לכרוך את ענין מזונות הילדים בתביעת גירושין.

אמנם בית המשפט העליון פסק בעבר שכריכה כאמור אינה שוללת מן הילדים את הזכות לתבוע מזונות מאביהם בבית המשפט בשמם שלהם, מכל מקום גם פסיקת בית המשפט אינה שוללת את סמכות בית הדין הקבועה בחוק מכוח הכריכה.

לכאורה נוצר מצב שבו שתי ערכאות מוסמכות לדון במזונות, אלא שכאן בא סעיף 25 לחוק בית המשפט לענייני משפחה 1995 (תיקון תשנ"ח "שמירת סמכויות") שקובע:

"בעניין הנתון לסמכותו המקבילה של בי"ד דתי, יהיה בית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון כל עוד אין בית הדין הדתי דן בו".

סעיף זה שם מחסום חוקי, ושולל את סמכותו של בית המשפט לדון בעניין הנדון לפני בית הדין הדתי כדין.

ראוי לציין שתיקון זה בחוק בית המשפט לענייני משפחה נעשה על דעת נשיא בית המשפט העליון השופט אהרן ברק כשלוש שנים לאחר הקמת בתי המשפט לענייני משפחה, במיוחד כדי לשלול תיאוריות בדבר מעמד-העל של בית המשפט לענייני משפחה.

כאמור לעיל, אין חולק על כך שבנידון דידן הוגשו תביעות הבעל לבית הדין כשהאשה עדיין לא הגישה תביעה בנושא מזונות הילדים לבית המשפט, ובית הדין הוסמך כחוק לדון בעניינים אלה, ועל כן בית המשפט לענייני משפחה מנוע מלדון בזה ע"פ סעיף 25 הנ"ל כל עוד בית הדין דן בעניין זה.

בנוסף לאמור לעיל יש להבהיר, כי אף במידה ובעתיד תוגש לבית המשפט תביעה בנושא מזונות הילדים, תביעה זו בוודאי לא תוגש ע"י הילדים עצמם, שהרי אין באפשרותם לחתום על ייפוי כוח לב"כ האישה בהיותם קטינים ומחוסרי כשרות משפטית, את התביעה בשמם תגיש בוודאי האישה-האם כאפוטרופוס טבעי, אך היא אינה מוסמכת לעשות זאת, שהרי חוק הכשרות המשפטית (בפרק שני, "הורים וילדיהם הקטינים") קובע בסעיף 14 לחוק ששני ההורים הם האפוטרופוסים הטבעיים, ובסעיף 15 שם מגדיר החוק את תפקידי ההורים, ובסעיף 18 שם מטיל החוק על ההורים לשתף פעולה, ובסעיף 19 שם נאמר, כי באין הסכמה, תבוא הכרעת בית המשפט באותו עניין, כלומר, כשאין הסכמה בין ההורים בעניין הקשור לתפקידם כאפוטרופוסים טבעיים, וכגון בעניינים של סיפוק צרכי הקטינים, יובא הדבר להכרעה שיפוטית.

ואכן, כך נהג הבעל-האב בנידון דידן כשהביא להכרעת בית הדין את נושא מזונות הילדים שאין בו הסכמה בין ההורים, ובית הדין מבהיר בזה שהאם אינה מוסמכת כלל לתבוע את האב בשם

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הילדים כ"אפוטרופסית טבעית", שהרי גם האב הוא "אפוטרופוס טבעי" כמוה, ומי הסמיך אותה לתבוע אותו בשם הילדים? האם האב כאפוטרופוס טבעי אינו יכול להחליט לתת לילדים את צרכיהם כרצונו באופן ישיר ללא תיווכה של האם?

לאור האמור, מחליט בית הדין שהסמכות הייחודית לדון בכל הנושאים הכרוכים בתביעת הגירושין לרבות מזונות הילדים, נתונה לבית הדין הרבני.

ניתן ביום ה' בשבט התשע"ז (01/02/2017).

הרב מרדכי רלב"ג

הרב דוד בירדוגו

הרב יוסף גולדברג – אב"ד